

Budapestre vonatkozó ujságcikk

339.854

Szerző: *Lázár István*

Cím: *Akik Toldy lovának a sorsára jutottak*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bn

1923. 11. 20.

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

350.874.3 1923

Akik Toldy lovának a sorsára jutottak ...

A belügi nyugdíjasok hónapok óta nem kapják meg fölemelt nyugdíjukat. — Egy kis előleg. — „Ólni tudnék!” — Az éhség karneválja. — Ahol az obsitot zálogba csapják ...

Szomorú emberek ödöngenek a Vámpalota kapuja előtt, Arcuk fakó, ruhájuk nyűtt, kopott és foltos, a nyomoruság lesir róluk. Pedig urak ezek, kicsiny és nagy urak, kik az államot szolgálták, s akik Toldy lova sorsára jutottak harminc-negyven évi szolgálat után. Ráncos kezükben könyvecs-kéjükkel szorongatják s kisebb csoportba verődve, beszélgetnek az öreg veteránok, ezek az ágrólszakadt urak: a nyugdíjasok.

— Fizetnek-e? — kérdezi az egyik.

— Nem, — morran föl egy öreg pápaszemes ur.

Magasabb rendőrtiszt lehetett valamikor. Tartásán mindjárt meglátszik a jogász és a katona. Gondba zordult homloka keserű ráncba vonódik, aztán csüggedten néz maga elé.

— Negyedik hónapja már, hogy nem kapom meg a nyugdíjárándóságomat, — mondja busan. — Mi van ezzel az elátkozott államháztartással, hogy még az inségbe taszított nyugdíjasainak a kolduspénzét sem fizeti meg? — fortyan föl keserűen, aztán összeomlik a mérge és szétnéz, hogy nem halotta-e avatatlán fül, csak halkán panaszkodik. — Hallatlan ...

A másik közbeszól:

— Százezer korona előleget kaptam most is a nyugdíjamra, — panaszoja. — A múlt hónapra is csak annyit ... Uram, nekem hét tagból álló családom van, legtöbbje apró és keresésképtelen. Hogy tudjak megélni ebből a százezer koronából? Hiszen lakbért is kell fizetnem holnap, valami hatvannégyezer koronát ...

Káromkodik s botjával az aszfaltköre csap.

— Tökrement az idegzetem és most kidobnak, mint a kutyakölyköt. Ólni tudnék! — csapja föl a fejét sötéten. — Hát ezt érdemlem harmincegy évi szolgálat után?

Kibiborodik arcán a harag, aztán kihalvá-

nyul a képe. Ez a rendes színe. Mit tehet? Semmit. Kikopott a rangból és az időből: Mehet, Rongybaba.

Dübörög a nagy folyosó, embertömeg nyűzsög rajta fel s alá. Mankós öregek. Fakó asszonyok. Ferdesarku kisasszonykák. Csak a járásuk és a tekintetük uri. Koldusok mind. Nyugdíjasok. És hozzátartozók. Micsoda karaván! A vértelen Nyomor vonul fel itt, az Éhség tart itt carnevalt.

— Nincs fizetés, — mondják, kik lejönnek.

— Háttha? — reménykednek a felmenők.

Fent az emeleten összehúzódt embertömeg szorong a 30-as számú hivatali helyiség előtt. Napfény is alig szűrődik be a hosszú folyosóra, a homály itt szinte jelképezi a nyugdíjasok végzetét. Micsoda fejek! A gond és a bánat kiitta már a szemük fényét s homályba süllyedt arcukon szinte bronzba öntődött a ránc. Elmult évtizedek minden dívatja olvad itt gorkíji képekbe s a szegénység csak úgy leheli fájdalmas illatát. Zsongás tölti be a folyosót, mint mikor a méhkaptár felzúdul. Kalapos urinők s fejkendős asszonyságok, méltóságos urak és kiérdemült rendőrkezesítők diskurálnak, míg várják befásultan, hogy övienes turnusban beengedjék őket. Itt nincs nagy különbség, rang és nagyzási hóbort. Mindenik szegény. Mindenik nyugdíjas. Mindenik lepottyant az élet szekeréről és időnek előtte lomtarba került.

— Rendőr vót az uram, öt gyermekem maradt utána, ez a legkisebb, — mutatja föl bakarasznyl gyermekét egy fejkendős asszonyka. — Katóka, mondd a naccságának: kezeit esőkolom ...

— Tedit tyótyolom ... — motyogja a kicsi rendőrivadék.

A naccsága — Istenem, egy tört szárnyu bagoly kókadozik kibarnult kalapján! — megcirógatja Katókat s retiküljéből egy fél kiflicskét ad neki. A rendőr özvegye hálát rebeg.

— Vajon megkapjuk-e? — kérdi aztán aggodalmasan.

— Isten tudja ... — inog a halott bagoly a kalapon. — Eddig tán lejött a minisztériumból ...

— Még csak néhányét számfejtették, — szólal meg egy jól informált ur. — Én sem kaptam meg a fölemelést, nem, még az augusztusit sem ... Gyalázat!

— Mi lesz? — kérdezik csüggedten.

Két fegyveres pénzügyőr áll az ajtóban. Lélek az ajtón se ki, se be! Megállitanak.

— Nem lehet!

— Szét akarok nézni.

— Mit akar látni?

— Azt, hogy mi van itt ...

Beengednek. Ó, ez a 30-as szoba! Kocsis altiszt ur harsányan végzi a dolgát, leteszi, fölveszi, széthordja a fizetési könyveket a tisztviselőknél. A tisztviselők homlokán verejték gyöngyözik, anynyi a munkájuk, elégedetlen embergyűrű szorong a hosszú rács előtt s mind kérdezősködik. Az egész terem olyan, mint valami zálogház, hol a nyugdíjasok elárult obsitjukra havi kölcsön-előleget kapnak. Száz kérés. Száz sürgetés. Száz ostromlás. És a felelet csak egy: Még nem számfejtették, még nem küldték le, még nem folyósították a hónapokkal ezelőtt fölemelt fizetést, ők nem hibásak, de nem is fizethetnek, legfeljebb előleget adhatnak a havi fizetésre ... Mi ez?

Halk szitkék perzselik a Rendszert, szidják az adminisztrációt, mutogatják nyomoruságukat egymásnak az emberek. Egy volt detektívfelügyelő a havi nyugdíjelőlegét galacsinná gyürve, csapja zsebre s dühében elrohan. A többi meg kétségbeesve tekintget körül: Miből fognak élni egy hónapig? Miből fogják fedezni a házbért? Szegény asszony kuporog egy szék mellett, balkarján sápadt gyereket tart s jobbával a pénzecskejét számolgatja. Negyvenhétezer! Ennyit kapott egy egész hónapra. Ki a hibás? Vajon megéri-e az a negyvenhétezer korona azt a néma, csendes, istenben is csalódott, tündöklő könnycseppet, mely elhagyatottságában és megaláztatásában, nyomoruságában és reményfosztottságában ott reszket ennek a szegény, szegény édesanyának a tört szemén . . .

Lázár István.